

SJL 9 OPAKUJEME pred T-9 (PL14)

Meno:.....Body:Známka: ...

TEXT

V našich dedinách kedysi panoval zdravý sedliacky rozum. Je spoľahlivo uložený v mýtoch, bájkach, ľudových rozprávkach, povestiach, prísloviach a porekadlách. Rozprávky obsahujú veľa informácií, ktoré i dnes môžu pomôcť ľuďstvu pri orientácii v živote. Tieto informácie sa vyznačujú krásou, ktorá nás neustále láka a magicky priťahuje. Dobro víťazí nad zlom.

Zdravý sedliacky rozum je odvodený od sedliaka, ktorý je závislý na prírodných zákonoch. Najlepšie ho vystihuje príslovie: „*Dvakrát meraj a raz rež!*“ Počas tisícročí sa musel sedliak naučiť žiť v súlade s prírodou a jej zákonmi tak, aby prežil. Na dedine si boli všetci ujovia, strýkovia, tety a susedia. Na dvore voňalo seno a v príbytkoch med, chlieb, jablká, ale aj údená klobása a slanina. Domy sa podobali, akoby sa na seba usmievali a otvárali svoju náruč skromným vidiečanom. Domy sa nevyvyšovali jeden nad druhým. Staré dedinské domy sú stále živou pamäťou dediny, a preto chráňme ich posolstvá.

1. Ktorá možnosť vyplýva z textu?

- a) V dedinách kedysi víťazilo dobro nad zlom.
- b) Susedia sa na seba usmievali v dobrom aj v zlom.
- c) Sedliaci sa nevyvyšovali jeden nad druhým.
- d) Krása rozprávok nás neustále magicky priťahuje.

2. Z textu nevyplýva, že

- a) zdravý sedliacky rozum je uložený i v ľudových rozprávkach.
- b) rozprávky obsahujú veľa informácií.
- c) všetci dedinčania sa vyznačujú krásou.
- d) staré dedinské domy sú stále živou pamäťou dediny.

3. Aby sedliak na dedine prežil, musel

- a) sa naučiť žiť v súlade s prírodou a jej zákonmi.
- b) ochraňovať posolstvá svojich susedov.
- c) sa neustále orientovať v magických informáciách.
- d) sa počas tisícročí živiť iba chlebom, medom a jablkami.

4. Vypíš z textu vetu, ktorá najlepšie charakterizuje rozprávky.

5. Z 1. vety 2. odseku textu vypíš prídavné meno, v ktorom je uplatnený rytmický zákon. _____

6. Príslovie: „*Dvakrát meraj a raz rež!*“ je správne vysvetlené v možnosti:

- a) Všetko si najskôr dobre premysli, aby si sa nedopustil zbytočných chýb.
- b) Dvakrát si dávaj pozor na ostrý nôž, aby si sa neporezal.
- c) Ku každému sa vždy správaj slušne, aby ťa potom nemuseli dvakrát potrestať.
- d) Neposudzuj správanie iných, lebo dvakrát budeš potrestaný.

7. Umelecký jazykový prostriedok *domy otvárali náruč sa nazýva*.....

8. V ktorej možnosti je správne určené prídavné meno?

- a) živou pamäťou - akostné, ženský rod, sg., I, vzor pekná
- b) v ľudových rozprávkach - akostné, stredný rod, sg., G, vzor pekné
- c) údená klobása - vzťahové, ženský rod, sg., G, vzor pekný
- d) skromní vidiečania - vzťahové, mužský rod, pl. A, vzor cudzí

9. V ktorej možnosti sú uvedené znaky rozprávania?

- a) Nedodržiavame časovú následnosť a uplatňujú sa najmä podstatné mená.
- b) Text sa člení na úvod, jadro, záver a uplatňujú sa tu najmä slovesá.
- c) Text nečleníme na úvod, jadro, záver a uplatňujú sa najmä číslovky.
- d) Na časovej následnosti nezáleží a uplatňujú sa najmä prídavné mená.

10. Ktorý synonymický rad je správny?

- a) súci - schopný, pekný, silný
- b) ušetriť - usporiť, našetriť, zachrániť
- c) ľutovať - želať, plakať, mrziť
- d) plač - nárek, vzlyk, vzlykot

11. Nesprávne určený vetný člen podčiarknutej vety je v možnosti:

- a) *Staré dedinské* = postupne rozvíjajúci zhodný prívlastok
- b) *sú stále* = slovesný prísudok
- c) *dediny* = nezhodný prívlastok
- d) *živou* = zhodný prívlastok

- 12.** *Nikto tu večne nebude,
čas šafári v nás ako hrdza v šabli,
nevymoceš sa z ostrozubých hrablí.
Tak je to v našom osude.*

Doplň tvrdenie.

V ukážke je použitý
rým, ktorý má schému

13. V ktorej možnosti sú príslovky rovnakého druhu?

- a) náročky, jasne, pomaly
- b) vnútri, doma, tam
- c) včera, dnes, vonku
- d) tu, tam, pekne

14. Samozrejme, takí ľudia sú a patria k nim aj životom skúšaní starí otcovia.

Podčiarknuté slovo v texte je:

- a) príslovka.
- b) predložka.
- c) častica.
- d) oslovenie.

15. Napíš, do ktorého jazykového štýlu možno zaradiť nasledovné vety.

- a) Súčasťou lexikológie je lexikálna sémantika. _____
- b) Vraj sa pri paneláku handrkovali o novom dídžeji. _____
- c) Slnko si zrána pomaly pretiera ospalé oči. _____
- d) Dostavte sa dňa 6. mája 2016 o 9:30 na prijímacie pohovory. Vašu prípadnú neúčast' treba oznámiť vopred riaditeľstvu SOŠ. _____
- e) TASR oslovila s otázkami o plánovanej električkovej trati aj mesto Pezinok, to však doteraz neodpovedalo. _____